

זרע שמשון

פנינים יקרים וקצרים מתורת הגאון המקובל חסידא קדישא הרב מוה"ר שמשון חיים ב"ר נחמן מיכאל נחמני נ"ע זי"ע מח"ס 'זרע שמשון' ו'תולדות שמשון' שחי לפני כ-300 שנה ומקום קברו לא נודע והבטיח שהלומד בספריו יזכה לישועות ונפלאות בכני חי ומזוני

לילין 318

פרשת אמור תש"פ • זרע שמשון הלימוד שמשפיע ישועות •

שלא הנחת כלום לעת זקנתך. אמר לו רבי יוחנן וכי קלה בעיניך מה שעשית, שמכרתי דבר שנברא לשהה ימים וקניתי דבר שניתן לארבעים יום].

יש להבין מה היתה סברתו של רבי חייא שהתחיל לבכות לאחר שאמר לו רבי יוחנן שמכר הכל בשביל התורה, וכי לא היה מודה שהתורה היא יותר חשובה. ועוד קשה שאם רבי חייא אינו מודה לרבי יוחנן בסברא זו, אם כן מה מתרץ לו רבי יוחנן קלה היא בעיניך שמכרתי דבר שנברא לשהה ימים וכו', הלא בודאי גם רבי חייא ידע דבר זה שהשדה נברא בששת ימי בראשית והתורה ניתנה למ' יום, ובכל זאת בכה לפני רבי יוחנן ותמה על מעשיו שלא השאיר כלום לימי זקנתו, ומה הוסיף רבי יוחנן בדבריו אליו לנחמו. ועוד קשה מה איכפת אם נברא לשהה ימים או לארבעים יום, ומה שייך ענין זה לכאן.

ויש לומר שבודאי גם רבי חייא היה יודע שהתורה יקרה היא מפנינים וכל חפצים לא ישוו בה (משלי ג, טו), אבל היות שמצינו עוד פסוק אחר (דברים טז, ד) אפס כי לא יהיה בך אביון, ואמרו בגמרא (פסחים סד:) שאין לו לאדם לסמוך על הנס, ומכל שכן לעת זקנה שאמרו בגמרא (נדה סה.) כיון שניתקו שיניו של אדם ניתקו מזונותיו, ופירש רש"י שניתקו שיניו של אדם מחמת זקנה, ניתקו מזונותיו, קשים לבא.

ולכך תמה רבי חייא על רבי יוחנן שלא השאיר לימי זקנתו כלום. ובודאי בכלל תמיהת רבי חייא שאף אם תאמר שנתיראת פן אם יסאר לך שדה אחת היה גורם לך לפעמים מעט טירדה במחשבתך, כדכתיב (קהלת ה ח) מלך לשדה נעבד, ומחמת אותה הטירדה היית מפסיד להבין איזה דבר בלימוד התורה, הלא מצינו שאמר הכתוב (משלי ב) כי ה' יתן חכמה, ובודאי שכיון שעשית כל מה שראוי לעשות ומכרת כל המותר מכדי חייך, מן השמים היו מאירים עיניך בתורה, ולא היית מאבד שום דבר מלימודך.

ועל כך השיבו רבי יוחנן, הלא אפילו לדברך שאתה אומר שראוי היה לי להשאיר קצת מונכסי, היה לי לסמוך על הנס של חסדי המקום שיאיר עיני בתורתו, א"כ אני דעת אחרת היתה עמדי, ובחרתי לסמוך על הנס של חסדי המקום שבודאי יכין לי מזונותי כראוי, ולכך לא חששתי ומכרתי הכל, ואף שבכך אני סומך על הנס, איני חושש בכך שהרי אף אם לא הייתי מוכר הכל, הייתי מוכרח לסמוך על הנס שיאיר לי ה' בתורתו, וממילא אדרבה יותר עדיף לסמוך על הנס בענין הפרנסה והמזונות, מאשר לסמוך על הנס בענין לימוד התורה, כי יותר קל שיבוא לי המזונות שאינם כל כך חשובים שהרי נבראו בששה ימים בלבד, מלבטוח על הנס שיאיר עיני בתורתו שהיא יקרה הרבה שניתנה רק לאחר ארבעים יום. (זרע שמשון' איכה אות ז)

אמרות שמשון

טעם שאף הגרים חייבים במצות סוכה אף שלא היו בענני הכבוד

'בַּסֶּכֶת תֵּשְׁבוּ שִׁבְעַת יָמִים כָּל הָאֶזְרָח בְּיִשְׂרָאֵל יֵשְׁבוּ בַּסֶּכֶת' (נג מב): בגמרא (סוכה כז:) דרשו כל האזרח לרבות הגרים. שאף הם חייבים במצות סוכה. ומקשים העולם לפי דברי הוזהר (ח"ב קצא:) שהערב רב שנתגיירו לא נקלטו תחת אותם הסוכות וענני הכבוד שעשה הקב"ה לישראל במדבר, אם כן מן הדין שיהיו הגרים פטורים ממצות סוכה, וכפי שלא הכניסם הקב"ה במדבר בצל ענני כבוד, כך אינם צריכים להיכנס בצל סוכה.

ויש לתרץ בפשיטות שדוקא הערב רב שלא רצה הקב"ה שמשנה יקבל אותם, משום כן לא רצה שיהיו מוקפים בצל הקדוש, ולא הכניסם תחת ענני הכבוד, אולם הגרים של דורות הבאים שהקב"ה חפץ בהם, אדרבה הקפיד בהם לזכותם במצות הסוכה שעיקרה וסודה כדי שהצל הקדוש יקיף וישמור ויגין עלינו משונאיו ומן המזיקין ומן שרי האומות ושאר כל דבר רע, שצוה ה' לישראל לעשות סוכה שיזכו בה מה שזכו ישראל בענני הכבוד שבמדבר, משום כן מצוה זו שייך אף לגרים, בכדי שגם הם אף שלא היו במדבר מכל מקום יזכו בשמירה והגנה זו, ואין ללמוד ממה שלא הכניס הקב"ה את הערב רב תחת צל העננים, כי אותם לא רצה לקבל, מה שאין כן שאר הגרים שבכל הדורות חביבים הם לפני הקב"ה. (זרע שמשון' פרשתו סוף אות יח)

ביאור נפלא כמעשה שהובא במדרש כפרשתנו

מדרש רבה פרשת אמור (ויק"ר ל, א) רבי יוחנן הוה מטייל, סליק מטבריה לציפורין והוה רבי חייא בר אבא מסמך ליה, מטון חד בי חקל, אמר הדין בי חקל הוי דידי

וזבנית יתיה כדי למזכי באורייתא וכו', שרי רבי חייא בכי, אמר רבי יוחנן מה את בכי, אמר ליה על דלא שבקת לסיבותך כלום, אמר ליה קלה היא בעיניך מה שעשית שמכרתי דבר שנברא לשהה ימים וקניתי דבר שניתן לארבעים יום עכ"ל. [רבי יוחנן יצא מטבריה לציפורי כשהוא נסמך על רבי חייא בר אבא תלמידו, כשהם באו בסמוך לאחד השדות אמר רבי יוחנן, השדה הזו בעבר היתה שלי, ומכרתי אותה בכדי שאוכל לזכות לעסוק בתורה. התחיל רבי חייא לבכות, אמר לו רבי יוחנן מפני מה אתה בוכה. השיבו רבי חייא, מפני

לקראת תחילת לימוד פרקי אבות ניתן שוב להשיג את הספר הנפלא והמסוגל ספרו הראשון של רבנו

'תולדות שמשון'

על פרקי אבות

לפרטים:

ארץ ישראל 05271-66450

ארה"ב 347-496-5657

הוצאת הגליון והפצתו לזכות.

לישועה ולברכה בכל עת והיום יותר מתמיד! כולם זקוקים לישועה וברכה!

ברכת והבטחת הצדיק תעמוד לכל הלומדים והתורמים להנצל מכל נגע ומחלה

ניתן לתרום 24 שעות ביממה באתר: www.zerashimshon.co.il או ע"י מערכת ממוחשבת מאובטחת

ארץ ישראל 02-80-80-500 שלוחה 3 ארה"ב 347-496-5657

לעילוי נשמת

דיהינו ושלילי נשכה סתומי וספיצי תורת זרע שמשון הרח"ה ר' דוד פישער ז"ל מן יבלה"א הרח"ה ה' פנחס חי"ו נלב"ע י"ט ניסן תש"פ ת.נ.צ.ב.ה.

לעילוי נשמת

האשה החשובה הענדיל לאה לרנר ע"ה בת הרה"ח ר' אברהם טרדיכי רוטבלט ז"ל נלב"ע כ"ט ניסן תש"פ ת.נ.צ.ב.ה. הוקדש ע"י בני משפחתה

הוצאתני משמה של צדקת בשביל שאני קטנה של אותיות, עד שנתנה הקב"ה בשמו של יהושע דכתיב ויקרא משה להושע בן נון יהושע.

(ילקוט לך לך רמז פב). ידוע (מנחות כט): שהעולם הזה נברא בה"א והעולם הבא ב"ו"ד, והי"ד לא היתה רוצה לזוז משם שרי, ואדרבא היתה רוצה שהקב"ה ישיב לשרה שעיקר תולדותיהם של צדיקים הם המעשים טובים והעוה"ז אפשר להתקיים ע"י אחרים, ואם היה הקב"ה מניח הי"ד בשם שרי, אין הכי נמי שלא היתה מולדת בנים, אמנם מעשיה הטובים יהיו לה כמו בנים, וממנה היו לומדים כל הצדיקים לעשות כבן עזאי ויהיו מתעסקים בתורה יותר מטעם דריחיים בצוארו ועסוק בתורה (קידושין כט), והקב"ה נתן לה ה"א שהיא דוגמת העוה"ז כדי שתוליד בנים לקיום העולם, וכדי שילמדו שאר הצדיקים להתעסק בפריה ורביה לקיום העולם שהיא מצוה רבה כנודע. (זרע שמשון פרשת לך לך אות י)

טעם שאברהם לא נתרפא ע"י האבן שהיתה תלויה בצוארו

רבי שמעון בן יוחאי אומר מרגלית טובה היתה תלויה בצוארו של אברהם שכל חולה שרואה אותה מיד מתרפא (ב"ב טז). והקשה בעל עמודיה שבעה דאם כן למה לא הסתכל אברהם במרגלית טובה שהיתה על צוארו ומדוע סבל צער וכאב בחינם עד שהוצרך הקב"ה לשלוח מלאך שירפא אותו. ועוד קשה מדוע לא מצינו שהמלאכים שבאו לבית אברהם ריפאו גם את ילידי ביתו שנימולו איתו. ולדידן לא קשיא מיד, שאין הכי נמי שילידי ביתו נתרפאו מיד או ביום ראשון או ביום שני, לפי שנסתכלו במרגלית שבצוארו, אבל אברהם לא רצה להסתכל בה כדי לקבל יותר שכר, דלפום צערא אגרא (אבות פרק ה משנה כג). ועוד לפי שמצוה זו היא אחת מעשרה נסיונות שלו אם היה מתרפא מיד לא היה זה נחשב לנסיון, שהיו אומרים העולם שהטעם שנתרצה אברהם לציווי המקום של המילה, לפי שהיה יודע שיש בידו לרפאות עצמו מיד, ומשום הכי לא רצה להסתכל באבן אלא רצה לעמוד כך בחולי המכה שלו כדי להראות לכל העולם שהוא סובל הצער של המילה באהבה ושמת בה, ומשום הכי מדה כנגד מדה בא הקב"ה לרפאותו. (זרע שמשון פרשת וירא אות א)

אבל בשעה שהאדם ישן ואוכל ושותה שאי אפשר לחיות מבלי דברים אלו, ואין העליון יכול לפשוט את ידו שם [כלומר שאינו יכול לבטל את האדם מכך], אמרין שעליון גופיה אפקורי מפקיר ליה, היינו שאינו תובע זאת מהאדם, וכפי שאמרה התורה וחי בהם ולא שימות בהם, ומצינו אף שעוסק האדם בדברי העוה"ז שנצרכים לו, נחשב עדיין כמי שמקיים לא ימוש.

נמצא שעיקר החידוש בדברי רשב"י הוא שידע האדם שאם עוסק בתורה בזמן שיכול, אזי נחשב כמי שדבוק בתורה כל היום, ואף בזמן שמוכרח לעסוק בענינים אחרים אין זה מבטל אותו מכתת תורה, ולכן הזכיר את כתר תורה לפני כתר כהונה ומלכות, ללמדנו

שכר הקובע מקום לתפילתו במדה כנגד מדה

אמר ר' יוחנן משום ר' שמעון בן יוחאי כל הקובע מקום לתפלתו אויביו נופלים תחתיו, שנאמר (שמואל ב ז) ושמתי מקום לעמי ישראל ושכן תחתיו. (ברכות ז). שידוע שהמזיקים כשם כן הם שכוונתם תמיד להזיק לאדם, ולכן כשאדם קובע מקום ומזמין הקדושה אין להם למקטרגים עוד מקום מלמעלה [וכמו שכתבו חכמי האמת לבאר הטעם שצריכים הדיינים לקבוע מקום לחליצה, כי להרחיק את המזיקים צריך הזמנה וקביעות מקום], וזהו מה שאמר אויביו נופלים תחתיו, שהיא מדה כנגד מדה ממש, הוא קובע מקום להשרות השכינה שהוא מקומו של עולם כמו שאמרו רז"ל על פסוק הנה מקום אתי (שמו"ר מו ו), אף אויביו שהם המזיקים אינו מן הראוי שיהיה להם מקום להיות נצבים נגדו, כי הוא בעל המקום ולא הם, ונופלים תחתיו לעומקא דתהומא רבה, והרי זה נגד הטעם הנ"ל כדי להרחיק החיצונים. (זרע שמשון פרשת האזינו אות ו)

שכמו שהם לא נפרדים מהאדם בשום רגע, כך גם כתר תורה אינו נפרד מן האדם אף בשעה שאינו יכול לעסוק בתורה. (תולדות שמשון אבות פ"ד מ"ז)

טעם שהוסיף הקב"ה ה"א בשמה של שרה

אמר ר' שמעון בן יוחאי יו"ד שנטל הקב"ה משרי היה טס ופורח סביב כסאו של הקב"ה ואומר לפניו, רבש"ע

תמיד כמו כתר כהונה ומלכות שהם דבוקים לעולם עם האדם שזכה להם. ונראה שזה מתורץ ומבואר עפ"י שיטת רשב"י (ב"מ קיה): שתי גינות זו על זו והירק בנתיים וכו' אמר רבי שמעון כל שהעליון יכול לפשוט את ידו ליטול, הרי הוא שלו, והשאר של תחתון. וברש"י שם כתב, והשאר של תחתון, דעליון גופיה אפקורי מפקר לגביה. והיינו היות שהוא אינו יכול לנטול הרי הוא מפקירו. ויש לפרש שכך גם בענין עבודתנו בעולם הזה, עולם העליון ועולם התחתון הם כמו שתי

כתר תורה אף בעת שמוכרת לעסוק בעניני עוה"ז

רבי שמעון אומר שלשה כתרים הם כתר תורה, כתר כהונה, כתר מלכות, וכתר שם טוב עולה על גביהן. (אבות, פ"ד משנה י"ז) יש לדקדק מפני מה היה צריך רשב"י להודיע לנו המספר ולומר שלוש כתרים הם. וכן מדוע הדגיש לומר שלוש כתרים הם.

ויש לפרש דהנה היה אפשר לחשוב שכתר תורה אינו כתר חשוב כמו כתר כהונה ומלכות, היות וכתרים אלו מי שזכה להם, אין הם זזים ממנו אפילו רגע אחד, ואף כשאוכל ושותה וישן או עומד במקומות מטונפים, לעולם הוא כהן, ולעולם הוא מלך. ברם כתר תורה כשהוא עומד בבית המרחץ או מתעסק בעניני העולם או ישן שאז אינו יכול להתעסק בתורה, ואף לחשוב מהתורה אינו יכול, א"כ התורה זזה ממנו וממחשבתו באותו הזמן, ואין זה ראוי להיחשב כתר כשאר הכתרים, וקשה מדוע הזכיר את כתר תורה ראשון וראש לשאר הכתרים.

אכן כשנתבונן כראוי נמצא שרשב"י הולך לפי שיטתו דסובר (ברכות ה): שאדם צריך לקיים את הפסוק (לא ימוש ספר התורה מפ"ך' כפשוטו, [ודלא כר"י שסובר הנהג בהם מנהג דרך ארץ עיי"ש] וממילא כשם שכתר כהונה ומלכות מי שזכה בהם, הם דבוקים עמו תמיד בכל שעה ובכל רגע, כך הכתר תורה מי שרוצה לזכות בו צריך לקיים 'לא ימוש התורה מפ"ך' דמשמע בכל עת ובכל רגע.

ובזה מובן מדוע הדגיש התנא לומר את מספרם, וגם דקדק לומר שלוש כתרים הם, בכדי להדגיש שכל שלוש כתרים שוים, וכתר תורה שוה לכתר כהונה ומלכות, ושלושתן דבוקים באדם בכל רגע ובכל שעה, ואדרבה הזכיר בראשונה את כתר תורה, כי לזה זוכה האדם מחמת טרחו ועמלו, וכתר כהונה ומלכות זוכה בהם האדם בלא טורח. אלא שעדיין קשה שהרי לכאורה באמת התורה אינה דבוקה עם האדם

מוקד זרע שמשון: 02-80-80-500 לקבלת הגליון לשלוח למייל: zera277@gmail.com או באתר: zerashimshon.com

יוצא לאור ע"י זרע שמשון ע"ר 580624120 ארה"ק הרב ישראל זילברברג 05271-66450

ארה"ב הרב מנחם בנימין פאשקעס: 347-496-5657 Zera Shimshon C/O B Paskesz 1645 48 ST Brooklyn NY 11204 mbpaskesz@gmail.com

זרע שמשון ע"ר 580624120

ניתן להפקיד בבנק מרכנתיל (17) סניף 635 מ.ח. 71713028 ע"ש זרע שמשון כמו"כ ניתן לתרום בכרטיס אשראי

ניתן לשלוח תרומות והנצחות לזכות ולע"נ ולקחת חלק בהוצאות והפצת הגליונות והספרים

ניתן להשיג את הספר 'זרע שמשון' בארה"ק: 05271-66-450 בארה"ב: 347-496-5657

זכות הצדיק ודברי תורתו הקדושים יגן מכל צרה וצוקה, ויושפע על הלומדים ועל המסייעים בני חיי ומזוני וכל טוב סלה כהבטחתו בהקדמת ספריו